

بسمه تعالی

دانشکده علوم توانبخشی

شیوه نامه ی برنامه ی اجرایی آموزشی گروه آموزشی کاردرمانی

مقدمه

با استناد به آیین نامه آموزشی کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و پیوسته دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی که در بیست و ششمین جلسه در تاریخ ۱۳۸۳/۰۳/۲۳ مصوب و ابلاغ گردیده و نیز براساس برنامه آموزشی کارشناسی پیوسته مصوب هفتاد و سومین جلسه در تاریخ ۱۳۹۸/۰۴/۲۳، این شیوه نامه اجرای برنامه آموزشی در جهت بهینه سازی فعالیت های آموزشی گروه کاردرمانی، اساتید گرانقدر و دانشجویان عزیز کاردرمانی این دانشگاه تهیه گردیده است.

معرفی و اهداف رشته

نام رشته به فارسی و انگلیسی: کاردرمانی (Occupational Therapy)

کاردرمانی از رشته های علوم توانبخشی در گروه علوم پزشکی بوده که اقدامات آن مبتنی بر اصول علمی است که به پیشگیری، ارزیابی، معالجه (درمان، بازتوانی و نوتوانی) و مشاوره بیماران/توانخواهان در هر گروه سنی می پردازد.

مداخلات کاردرمانی غیردارویی بوده و ابزار آن فعالیتها و تمریناتی است که با آسیب یا بیماری افراد دچار محدودیت در کارکردهای روانی، فیزیکی، اجتماعی و رشدی متناسب می باشد. این فعالیتها در برگزیده تمام ابعاد زیست شناختی-روانشناختی-اجتماعی انسان است و هدف نهایی آن ارتقاء سلامت، استقلال و کیفیت زندگی می باشد.

تربیت دانشجویان کاردرمانی در کشور ایران، اولین بار در سال ۱۳۵۲ در مدرسه عالی توانبخشی تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی ایران آغاز گردید. در حال حاضر گروه آموزشی کاردرمانی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی در دو مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد دانشجو می پذیرد.

این دپارتمان با داشتن کادر آموزشی مجرب، کلینیک های مجهز و متنوع نقش به سزایی در تربیت نیروهای متخصص و ارایه خدمات درمانی با کیفیت دارد.

هم چنین در سال های اخیر با فراهم نمودن تجهیزات آزمایشگاهی، کلینیکی و پژوهشی توسط این دپارتمان اعضای هیئت علمی و دانشجویان مقاطع تحصیلات تکمیلی موفق به انتشار مقالات علمی معتبر داخلی و خارجی گردیده اند.

رسالت و برنامه های کاربردی گروه کاردرمانی

- طراحی شیوه های استاندارد برای ارزشیابی کارآموزی دانشجویان تا پایان سال ۱۴۰۱
- تکمیل تجهیزات و آزمونهای تخصصی کاردرمانی برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی تا پایان سال ۱۴۰۱
- انجام هماهنگی های لازم جهت استفاده دانشجویان تحصیلات تکمیلی از کلینیک کاردرمانی بیمارستان پانزده خرداد تا مهر ۱۴۰۱
- راه اندازی و تجهیز کلینیک های کاردرمانی در مجموعه ۱۷ شهریور در نیمسال اول ۱۴۰۱
- تبدیل وضعیت نیروی هیئت علمی ضریب کا و تکمیل کادر آموزشی تا پایان سال ۱۴۰۱
- افزایش مقالات اعضای هیات علمی با توجه به استانداردهای دانشکده و دانشگاه تا پایان سال ۱۴۰۱
- انجام اقدامات لازم برای گرفتن تاییدیه برد تخصصی کاردرمانی جهت راه اندازی مقطع دکترا تا پایان سال ۱۴۰۱
- پیگیری امور مربوط به راه اندازی قطب کاردرمانی در اوتیسم در دانشکده تا پایان سال ۱۴۰۱
- پیگیری امور مربوط به راه اندازی قطب توانبخشی دست در مجموعه ۱۷ شهریور با مشارکت گروه فیزیوتراپی تا پایان سال ۱۴۰۱

➤ اهداف کوتاه مدت

تطبیق شرایط و ارتقا کیفیت آموزش جلوگیری از افت در شرایط کروناو بکار گیری از دانش اموختگان این رشته در سراسر کشور

➤ اهداف میان مدت

تاسیس دکترا رشته در دانشکده ،ارتقا سطح پژوهشی گروه ، تاسیس بخش های کاردرمانی در بیمارستان ها

➤ اهداف بلند مدت

ارتقا اساتید

اعضای گروه آموزشی: گروه کاردرمانی در حال حاضر دارای ۸ نیروی هیئت علمی ۲ دانشیار، ۶ استادیار و ۴ کادر آموزشی (۱ نفر دکترای کاردرمانی، ۱ نفر دکترای نوروساینس، ۱ نفر ارشد کاردرمانی و ارشد آموزش پزشکی و ۱ نفر ارشد کاردرمانی) می باشد.

طول دوره و نظام آموزشی: معادل ۸ نیمسال تحصیلی (۴ سال) مطابق با آیین نامه آموزشی دوره کارشناسی پیوسته مصوب شورای عالی برنامه ریزی علوم پزشکی است.

تعداد ساعات هر واحد درسی نظری ۱۷ ساعت، عملی ۳۴ ساعت، کارآموزی در عرصه ۵۱ ساعت در طول هر نیمسال تحصیلی (هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۷ هفته) می باشد.

دروس عمومی: دروسی است که به منظور توسعه بخشیدن به اطلاعات عمومی دانشجویان و رشد و بینش فرهنگی آنان براساس فرهنگ، معارف و عقاید اسلامی و نیز آشنایی با روش های علمی عرضه می شود و گذراندن این دروس برای کلیه دانشجویان علوم پایه پزشکی در مقاطع تحصیلی کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته و دکتری عمومی الزامی است.

دروس اختصاصی: این دروس به دو دسته دروس پایه و دروس تخصصی رشته تقسیم می شود:
- دروس پایه؛ دروسی است که برای آماده نمودن دانشجو، توسعه اطلاعات و تقویت بنیه و بینش علمی وی و درک بهتر دروس تخصصی رشته عرضه می شود.

- دروس تخصصی؛ دروسی است که صرفاً به منظور ایجاد و افزایش کارایی های علمی و عملی یک رشته تدریس می شود.

دروس کارآموزی در عرصه: با هدف آموزش مهارت های عملی در عرصه خدمات بهداشتی درمانی ارائه می گردد.

کارگاه ها: در این دوره ۳ کارگاه شامل، روش پژوهش (۴۰ ساعت)، آمار زیستی مقدماتی (۴۰ ساعت) و اصول و روش های فعالیت گروهی (۳۰ ساعت) تعریف گردیده است.

دانشجو موظف است در هر نیمسال تحصیلی با پیگیری از طریق صفحه اصلی سایت دانشکده در زمانی که براساس تقویم آموزشی اعلام می گردد، برای ادامه تحصیل و انتخاب واحد به سامانه مدیریت امور آموزشی (سما) به آدرس <http://medical.sbm.ac.ir/Samaweb/Login.aspx>

مراجعه و براساس دروس ارائه شده، ثبت واحد انجام دهد.

عدم مراجعه دانشجو برای نام نویسی در یک نیمسال بدون اطلاع و عذر موجه به منزله ترک تحصیل می باشد.

لازم بذکر است نظر به تعداد دانشجویان و تنها یک ورودی در سال تحصیلی و رعایت پیش نیاز، هر درس پایه و تخصصی و کارآموزی به صورت سالیانه ارائه می شود. به دانشجویان توصیه می گردد که واحدها را بصورت یکپارچه و هماهنگ با ورودی خود اخذ نمایند.

برای هر ورودی، استاد مشاور انتخاب می گردد که لازم است دانشجو، پرینت انتخاب واحد خود را در اختیار استاد مشاور قرار دهد.

حضور دانشجو در تمام جلسات مربوط به هر درس الزامی است و ساعات غیبت دانشجو در هر درس نظری از ۱ مجموع ساعات آن درس نباید تجاوز نماید. در غیر این ۴/۱۷ و کارآموزی در عرصه از ۱/۱۰ ، عملی و آزمایشگاهی ۷/۱۷ صورت، نمره دانشجو در آن درس صفر می شود.

واحدهای دروس نظری در دانشکده و در صورت ارائه درس به استاد مدعو براساس نظر ایشان صورت می پذیرد.

واحد سمینار با معرفی استاد راهنما برای هر دانشجو از سوی مدیر گروه محترم در قالب ترجمه، تالیف و پژوهش توسط دانشجو با نظارت استاد راهنما اجرا می شود. در پایان نیمسال (ترم هفتم) با هماهنگی مدیر گروه، استاد سمینار و اساتید راهنما، زمان ارائه مشخص و دانشجویان در مدت زمان اعلام شده از قبل در حضور کلیه دانشجویان ورودی، اساتید داور (داوری براساس چک لیست در اختیار قرار گرفته)، اساتید

راهنما و مدیر گروه به صورت شفاهی مطالب را ارائه می نمایند. نمره ترجمه و تالیف از ۱۸ و پژوهش از ۲۰ می باشد.

همچنین دانشجو موظف است مطالب تدوین شده خود را به استاد راهنما ارائه و در صورت تایید ایشان نسخه ای از آن را به کتابخانه دانشکده به صورت مجلد و سی دی تحویل نماید. واحدهای کارآموزی در عرصه از ترم ۴ با ارائه کارآموزی روان بزرگسالان شروع و با کارآموزی های تخصصی تا ترم ۸ ادامه می یابد. با افزایش مهارت علمی و عملی دانشجویان و جهت ارتقای آن از عرصه های بالینی موجود در مراکز پزشکی، آموزشی و درمانی در اختیار نیز استفاده می شود.

روش های آموزشی: در این دوره عمدتاً از روش ها و فنون آموزشی زیر بهره گرفته می شود:

- سخنرانی
- آموزش مجازی از طریق سامانه نوید و دسترسی با این لینک
- <https://sbunavid.vums.ac.ir/account/login>
- انواع کنفرانس های داخل گروهی، بیمارستانی، بین رشته ای و سمینار
- بحث در گروه های کوچک، کارگاه های آموزشی و ارائه مورد
- self-study
- گزارش بالینی

روش های ارزیابی: دانشجویان به صورت فراگیر و به طروق زیر ارزیابی خواهند گردید:

- کتبی (به صورت تشریحی، تستی - تشریحی، تستی، تطبیقی و پرکردن جای خالی)
- شفاهی (به صورت پرسش و پاسخ، کنفرانس)
- ارزیابی لاگ بوک
- امتحان فاینال
- ارزیابی پروژه محور

معیارهای ارزیابی:

- ارزیابی پیشرفت دانشجو در هر درس براساس میزان حضور و فعالیت در کلاس، انجام فعالیت های آموزشی و نتایج امتحانات بین نیمسال و پایان نیمسال صورت می گیرد و استاد هر درس مرجع ارزیابی دانشجو در آن درس است.
- برگزاری امتحان کتبی پایان نیمسال برای هر درس نظری الزامی است.
- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در واحدهای کارآموزی در عرصه با توجه به موارد زیر انجام می شود:
- رعایت اخلاق اسلامی و حرفه ای و حفظ شئون دانشجویی و حسن رابطه با استاد، دانشجویان، بیماران و مراجعین و کارکنان واحد مربوط جهت آشنایی کامل با این مقررات به این لینک مراجعه نمایید

- حضور مرتب و تمام وقت در زمان های اعلام شده
- دقت و احساس مسئولیت در انجام امور محوله طبق ضوابط واحد مربوط
- افزایش مهات و بهره گیری دانشجو از واحد کارآموزی در عرصه
- شرکت در امتحانات پایانی واحد و کسب نمره لازم

نتیجه ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو به صورت نمره تعیین می شود و نمرات

دانشجو در هر درس به صورت عددی بین صفر تا بیست مشخص می گردد.

حداقل نمره قبولی در هر درس نظری و آزمایشگاهی ۱۰ و کارآموزی در عرصه ۱۲ می باشد. دانشجویی که در هریک از دروس اجباری مردود می شود، در اولین فرصت ملزم به تکرار آن است. با این حال، نمرات کلیه دروس اعم از قبولی و ردی در کارنامه دانشجو ثبت و در محاسبه میانگین نیمسال مربوط و میانگین کل منظور می شود.

هریک از دروس نظری و عملی نمره مستقل دارند، اما نمره دروس نظری-عملی که یک درس محسوب می شوند، معدل دو قسمت نظری و عملی و با توجه به ضرایب هر کدام است در صورتی که معدل دو قسمت نظری و عملی به ۱۰ نرسد، هر دو قسمت باید مجدداً تکرار شود. میانگین نمرات دانشجو در هیچ نیمسال نباید کمتر از ۱۲ باشد، در غیر این صورت، نام نویسی دانشجو در نیمسال بعد به صورت مشروط خواهد بود.

دفعات ارزیابی:

- برای دروس نظری و عملی به صورت مستمر (حضور در کلاس و میزان فعالیت، تکالیف و آزمون)، میان ترم (در شرایط مجازی از طریق سامانه نوید) و پایان ترم (از طریق سامانه فرادید در شرایط مجازی) می باشد.
- ارزیابی نهایی پایان دوره (در پایان نیمسال آخر به صورت (post clinic)
- برای دروس کارآموزی: مستمر و پایان ترم فاینال فراگیر ورودی در دو مرحله، ابتدا با امتحان کتبی و در صورت کسب درصد مورد نظر (۶۰ درصد کل نمره) امتحان گرفته می شود.

منابع مورد ارزیابی:

- با توجه به منابع ذکر شده در کوریکولوم آموزشی در هر درس و نیز طرح درس استاد مربوطه می باشد. دسترسی به طرح درس از طریق لینک ذیل

- ساختمان دانشکده دارای کلاسهای درس واقع در طبقه ۳ و همکف و مجهز به امکانات آموزشی از جمله ویدئو پروژکتور می باشد.
  - سالن کنفرانس واقع در طبقه همکف
  - بایگانی آموزش واقع در طبقه دوم
  - کتابخانه تخصصی و بانک های اطلاعاتی در طبقه چهارم قابلیت دسترسی با استفاده از لینک زیر
  - <https://rehab.sbm.u.ac.ir/index.jsp?fkeyid=&siteid=241&pageid=420>
  - 27
  - اتاق اساتید در طبقه اول بال جنوبی
  - اتاق رایانه واقع در طبقه اول و نیز در طبقه چهارم در مکان کتابخانه
  - اینترنت با سرعت کافی دارای اتصال Wi-Fi و LAN
  - اتاق سمینار مستقل برای گروه کاردرمانی در حیاط و چسبیده به کلینیک ها
  - آزمایشگاه های فیزیکی، آناتومی و فیزیولوژی مستقر در زیرزمین
- به علاوه جهت افزایش توان علمی و عملی دانشجویان و تحقق مهارت های عملی مورد انتظار و ارتباط با حوزه های دیگر پزشکی، عرصه های آموزشی بیمارستانی نیز برای حضور دانشجویان فراهم گردیده است. این عرصه ها در مراکز پزشکی، آموزشی و درمانی لقمان حکیم، طالقانی، بیمارستان ۱۵ خرداد، شهدای تجریش، امام حسین (ع)، بیمارستان کودکان مفید، مرکز جامع تکامل کودکان همایون، و مراکز کاردرمانی مستقر در محوطه دانشکده توانبخشی می باشد.
- این شیوه نامه به صورت کاربردی و به منظور بهینه سازی استفاده برای اساتید محترم و دانشجویان عزیز توسط دکتر مرضیه پشمदारفرد استادیار گروه کاردرمانی با نظارت مدیر گروه محترم سرکار خانم دکتر نوید میرزاخانی تهیه گردیده است.
- جهت آشنایی جامعتر با آیین نامه آموزشی مصوب در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و نیز برنامه آموزشی کارشناسی پیوسته کاردرمانی مصوب شورای عالی پزشکی می توانید از طریق لینک های زیر به متن کامل این دو مرجع دسترسی یابید:

<https://rehab.sbm.u.ac.ir/index.jsp?fkeyid=&siteid=241&pageid=380>

2

<https://rehab.sbm.u.ac.ir/index.jsp?fkeyid=&siteid=241&pageid=698>

35